

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 68/2011-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 22. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. O. K., B., zastúpenej JUDr. D. O., na neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu mestskej časti Bratislava – Lamač konaných 27. novembra 2010, za účasti Ing. P. Š., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. O. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2010 doručená sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Mgr. O. K., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. D. O., na neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu mestskej časti Bratislava – Lamač konaných 27. novembra 2010, za účasti Ing. P. Š.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola kandidátkou na starostku mestskej časti Bratislava – Lamač, ktorá kandidovala vo voľbách do orgánov miestnej samosprávy konaných 27. novembra 2010. Podľa zverejnených výsledkov získala 782 z 2715 odovzdaných platných hlasov, čiže viac ako 10 % hlasov (28,80 % hlasov) podľa § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného

súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na získanie aktívnej legitímácie na podanie sťažnosti. Sťažnosť smeruje proti kandidátovi na starostu Ing. P. Š., ktorý získal vo voľbách 903 hlasov (rozdiel je 121 hlasov, pozn.) a bol zvolený za starostu mestskej časti Bratislava – Lamač.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«1. Podľa názoru sťažovateľa došlo v čase volebného moratória (teda v čase 48 hodín a menej pred voľbami) k závažnému porušeniu zákazu vedenia kampane, a to v prospech odporcu, v dôsledku čoho bol sťažovateľ voči odporcovi znevýhodnený a to v takom rozsahu a takou intenzitou, že došlo k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR (zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v platnom znení (ďalej len „Ústava SR“), a to z dôvodov nižšie uvedených.

2. Skutočnosti odôvodňujúce záver o porušení zákazu vedenia volebnej kampane ako aj o súvisiacom porušení čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v spojení s porušením čl. 31 Ústavy SR.

Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 346/1990 Zb.: „Volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, 5a) plagátov alebo iných nosičov informácií.“

Podľa § 30 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb.: „Kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.“

2.1. V dňoch 25. 11. a 26. 11. 2010 dochádzalo k distribúcií tlačovín - volebných letákov prostredníctvom neznámych osôb, ktoré boli pravdepodobne sympatizanti alebo osoby v zmluvnom vzťahu k odporcovi. Počas volebného moratória sa teda opakovane vykonávala propagácia odporcu formou rozdávania tlačovín s nadpisom „Transparentné nakladanie s Vašimi peniazmi a nie nekontrolovateľné hospodárenie“. Tento fakt nepochybne znásobuje skutočnosť porušenia zákonnosti volieb, pričom ide zároveň o aktivitu na získanie voličských hlasov počas volebného moratória, ktorá zasahuje do samotnej podstaty volebného (aktívneho či pasívneho) práva zaručeného v čl. 30 Ústavy SR.

Dôkaz č.2: Čestné prehlásenia:

Čestné prehlásenie M. K., Čestné prehlásenie Z. K., Čestné prehlásenie V. K.

2.2. Skutočnosť, že v čase, kedy je vedenie kampane zákonom zakázané, k jej vedeniu naozaj došlo, preukazujú aj čestné prehlásenia obyvateľov mestskej časti, ktorí síce nevideli priamo osoby roznášajúce predmetné tlačoviny, ale kontrolovali svoje poštové schránky ráno dňa 25. 11. resp. 26. 11. 2010 a v ich obsahu sa žiadne volebné letáky ani iné materiály súvisiace s voľbami konanými 27. 11. 2010 nenachádzali, avšak keď opätovne kontrolovali schránky večer dňa 25. 11, resp. 26. 11. 2010, našli v ňom tlačovinu propagujúcu odporcu.

Dôkaz č.3: Čestné prehlásenia:

Čestné prehlásenie P. A., Čestné prehlásenie B. K., Čestné prehlásenie B. V., Čestné prehlásenie J. L., Čestné prehlásenie I. J., Čestné prehlásenie L. V., Čestné prehlásenie R. O., Čestné prehlásenie A. K., Čestné prehlásenie Z. B.

2.3. Zrejmým cieľom takýchto tlačovín bolo presvedčiť nerozhodnutých voličov, aby volili odporcu. Tlačovina obsahujúca heslo „Transparentné nakladanie s Vašimi peniazmi a nie nekontrolovateľné hospodárenie“ ako aj obsah predmetnej tlačoviny, podľa ktorej sa mal sťažovateľ dopustiť pri predaji pozemkov „najväčšieho podvodu“, teda v čase zákazu volebnej kampane zjavne mobilizoval obyvateľov L. voliť odporcu s poukazom na volebnú podporu politických strán S., K., M. a O.

Takýto postup bol bezpochyby v rozpore s § 30 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb. Ďalej bol aj mimoriadne nemravný, nakoľko označená tlačovina poukazuje na údajné podvádzanie obyvateľov mestskej časti B. sťažovateľom. nakoľko slovo „podvod“ evokuje v čitateľovi konanie až trestného charakteru a navyše k distribúcií týchto tlačovín došlo v čase volebného moratória a teda sťažovateľ nemal možnosť brániť svoje meno bez toho, aby porušil zákonom stanovený zákaz vedenia volebnej kampane, čo ako človek zásadne dodržiavajúci právne predpisy odmietol. Tu si sťažovateľ dovoľuje poukázať na to, že predaj pozemkov, ktorý odporca nazýva „najväčší podvod“, sa uskutočnil po predchádzajúcom písomnom súhlase primátora Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava A. Ď. v zmysle čl. 36 ods. 9 Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy. Navyše k predaju pozemkov vo vlastníctve hl. m. SR Bratislavy, v správe mestskej časti B., došlo v zmysle Uznesenia č. 101/2007/V zo zasadnutia dňa 31. 5. 2007 a č. 67/2007/V zo

zasadnutia dňa 19. 4. 2007 a teda miestne zastupiteľstvo Mestskej časti B. schválilo predaj pozemkov za sumu 500,- Sk za 1m². K schváleniu Uznesenia č. 67/2007/V došlo všetkými prítomnými poslancami a pri Uznesení č. 101/2007/V došlo s výnimkou jedného poslanca k schváleniu taktiež všetkými prítomnými poslancami. Išlo teda jednoznačne o postup v súlade s platnými zákonmi a tvrdenie odporcu v predmetných tlačovinách, navyše počas volebného moratória, je zavádzajúce a klamlivo obviňujúce sťažovateľa. Sťažovateľ si dovoľuje poukázať na skutočnosť, že k identickému postupu predaja pozemkov dochádzalo a i v iných mestských častiach, napr. v mestskej časti D., ktorej miestne zastupiteľstvo Uznesením č. 130/9/2007 schválilo predaj pozemkov za 500,- Sk/m².

Dôkaz č. 4: Tlačovina

Dôkaz č 5: Súhlas k odpredaju nehnuteľností zo dňa 28. 06

Dôkaz č. 6: Uznesenie č. 67/2007/V a Uznesenie č. 101/2007/V

Dôkaz č.7: http://www.devinskanovaves.sk/uznesenia-mz/2007/zasadnutie-c.-7.html?page_id=1848

Sťažovateľ si okrem nezákonnosti konania odporcu dovoľuje poukázať aj na vysokú nemravnosť tohto konania, nakoľko na tvrdenia obsiahnuté v predmetných tlačovinách, teda údajný „podvodný“ predaj pozemkov, odporca v priebehu volebnej kampane sťažovateľovi ani raz nevytkol. Dňa 10. 11. 2010 bola v TV B. nahrávaná (odvysielaná pravdepodobne 15. 11. 2010) relácia pod názvom „Beseda o piatej“, v ktorej sa sťažovateľ a odporca priamo stretli avšak odporca predaj pozemkov sťažovateľovi nevyčítal. Stretnutie kandidátov sa konalo tiež dňa 22. 10. 2010 v Kine L., ani tu odporca na predaj pozemkov, ktorý sa počas volebného moratória nezdráhal nazvať „podvodom“, nepoukázal.

Dôkaz č. 8: <http://www.tvba.sk/t/5087/volebne-studio-lamac-kandidati/>

č. 9 nahrávka relácie

Dané fakty nepochybne znásobuje závažnosť porušenia § 30 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb. ako aj rozpor s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, nakoľko tým odporca získal vo svoj prospech hlasy v dôsledku vedomého zavádzania voličov. Zároveň zrejme došlo aj k porušeniu iných právnych predpisov (do úvahy prichádza bezpochyby neoprávnený zásah do osobnostných práv sťažovateľa v zmysle § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení).

Aj keď sťažovateľ nemôže dokázať presný počet voličov, ktorí sa po prečítaní predmetných tlačovín rozhodlo voliť odporcu, má za to, že efekt tohto prostriedku bol mimoriadne účinný a hrubý najmä vzhľadom na nemožnosť spätnej reakcie sťažovateľa, opakovanosť tohto aktu, ktorú preukazujú čestné prehlásenia, že obyvatelia mestskej časti B. v obidvoch dňoch volebného moratória videli distribúciu tlačovín propagujúcich odporcu a v neposlednom rade je potrebné prihliadnuť aj na výrazy („najväčší podvod“, „nekontrolovateľné hospodárenie“ atď.), ktoré odporca v tlačovine použil.

Je zrejmé, že pri tesnom výsledku napadnutých volieb a nízkej volebnej účasti je viac ako dôvodné sa domnievať, že použitie tlačoviny - volebného letáku, bolo jedným z rozhodujúcich činiteľov, ktorý ovplyvnil výsledok volieb a pokiaľ by k jeho použitiu nedošlo, je viac ako dôvodné sa domnievať, že výsledok napadnutých volieb by bol odlišný.

2.4. Z faktov uvedených vyššie vyplýva, že v čase zákazu volebnej kampane dochádzalo k pomerne rozsiahlej volebnej kampani v prospech odporcu, ktorá bola protiprávna a nepochybne aj ovplyvnila výsledok volieb starostu mestskej časti Bratislava - Lamač. Navyše obsah tejto kampane je preukázateľne vysoko nemravný.

3. Právne posúdenie

Podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy SR: „Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.“

Podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR: „Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.“

Podľa čl. 31 Ústavy SR: „Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.“

Voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak možnosť uchádzať sa o zvolenie za člena

niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie.

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Toto ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti.

Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98).»

Podľa názoru sťažovateľky došlo v čase volebného moratória (teda v čase 48 hodín a menej pred voľbami) „k závažnému porušeniu zákazu vedenia kampane, a to v prospech odporcu, v dôsledku čoho bol sťažovateľ voči odporcovi znevýhodnený a to v takom rozsahu a s takou intenzitou, že došlo k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR“.

Sťažovateľka ďalej poukazuje «na vysokú nemravnosť tohto konania, nakoľko na tvrdenia obsiahnuté v predmetných tlačovinách, teda údajný „podvodný“ predaj pozemkov, odporca v priebehu volebnej kampane sťažovateľovi ani raz nevytkol».

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd vydal toto uznesenie:

„Miestna volebná komisia mestskej časti Bratislava – Lamač, vytvorená podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov za účelom plnenia zákonom vymedzených úloh vo voľbách do

miestneho zastupiteľstva a starostu v mestskej časti Bratislava – Lamač konaných dňa 27. 11. 2010 je povinná zdržať sa až do rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci samej, vydania osvedčenia o zvolení Ing. P. Š., ktorý kandidoval na starostu mestskej časti Bratislava – Lamač vo voľbách starostu mestskej časti Bratislava – Lamač, konaných dňa 27. 11. 2010, za starostu mestskej časti Bratislava – Lamač.“

Sťažovateľka vzhľadom na opísané skutočnosti navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť uznesením na ďalšie konanie a aby po vykonaní dokazovania vydal tento nález:

„Voľby starostu mestskej časti Bratislava – Lamač konané dňa 27. 11. 2010 vyhlasuje Ústavný súd SR za neplatné.“

Ústavný súd vyzval 13. januára 2011 účastníka konania, proti ktorému volebná sťažnosť smeruje, aby sa vyjadril k skutočnostiam uvedeným v sťažnosti. Ing. P. Š. sa k sťažnosti sťažovateľky vyjadril takto:

«Celá právna argumentácia sťažovateľa v sťažnosti vychádza z jedinej okolnosti, ktorú sťažovateľ dokazuje čestnými prehláseniami o tom, že traja ľudia mali údajne vidieť neznáme osoby roznášať tlačovinu s názvom „Transparentné nakladanie s Vašimi peniazmi a nie nekontrolovateľné hospodárenie“ (ďalej len „tlačovina“). Pravdivosť týchto tvrdení má preukázať ďalších sedem osôb, ktoré si mali pred začiatkom volebného moratória skontrolovať svoje poštové schránky a následne, keď ich skontrolovali počas volebného moratória, mali v nich nájsť tlačovinu.

Podľa § 20 ods. 1 druhá veta zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov „Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.“

Sťažovateľ v sťažnosti opakuje viaceré obvinenia, na podporu ktorých neuvádza vôbec žiadne dôkazy. Tvrdí napríklad, na str. 4, že „dochádzalo k distribúcii tlačovín - volebných letákov prostredníctvom neznámych osôb, ktoré boli pravdepodobne sympatizanti alebo osoby v zmluvnom vzťahu k odporcovi. Toto tvrdenie nemožno preukázať žiadnymi dôkazmi predovšetkým preto, že je v plnom rozsahu nepravdivé, nakoľko žiadni

sympatizanti odporcu v čase volebného moratória tlačovinu neroznášali. V skutočnosti tlačovinu roznášali výlučne sám odporca, iní kandidáti na poslancov za spoločnú koalíciu a ich priami rodinní príslušníci, a to výlučne v priebehu volebnej kampane. Nik iný tlačovinu neroznášal a tobôž ju nikto neroznášal po skončení volebnej kampane.

Dôkaz: Čestné prehlásenia odporcu ...

Tlačovina, ktorej obsah a roznášanie majú tvoriť podstatu zásahu do pasívneho volebného práva sťažovateľa, bola riadne roznášaná výlučne v priebehu volebnej kampane. Nie je teda splnený ani len prvý predpoklad pre vyhovieť volebnej sťažnosti. Avšak aj v prípade, ak by tento predpoklad splnený bol, sťažovateľ nijako nepreukazuje súvislosť medzi predmetnou okolnosťou a výsledkom volieb, a už vôbec nepreukazuje, že by prípadné porušenie zákona inými osobami, ako je odporca, dosiahlo intenzitu, spochybňujúcu, či výsledky volieb sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Sťažovateľ získal vo voľbách, v ktorých bolo odovzdaných vyše 2000 hlasov, o 121 hlasov menej, ako odporca. Päťpercentný rozdiel v odovzdaných hlasov je práve vo vzťahu k pochybnej povahe a nízkej intenzite namietaného rozporu so zákonom natoľko významným, že v plnom rozsahu diskvalifikuje ústavnoprávnu relevanciu sťažovateľových námietok. Inými slovami, ak by aj iné osoby bez vedomia či akejkoľvek účasti odporcu postupovali v rozpore so zákonom - čo je okolnosť, ktorú odporca považuje za nepreukázanú - rozdiel v odovzdaných hlasov je za daných okolností dostatočne výrazný na to, aby odôvodnil zdržanlivý prístup ústavného súdu k natoľko radikálnemu zásahu do volebnej súťaže, akým je vyhlásenie volieb za neplatné. ...

Odporca ani sám, ani prostredníctvom tretích osôb nijako neporušil volebné moratórium, ale sa naopak aj z presvedčenia, aj za účelom ochrany pred prípadnými povolebnými námietkami striktne zdržal akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo byť posúdené ako nesúladne s pravidlami volebnej súťaže. Vo vzťahu k predmetu konania a ustálenému výkladu ústavného súdu ohľadom jeho kompetencií v konaní podľa čl. 129 ústavy však má osobitný právny význam najmä to, že sťažovateľ v súvislosti s konaním volieb na starostu mestskej časti Bratislava-Lamač exaktnými dôkazmi nepreukázal žiadne porušenie zákona, a už tobôž nie také, ktoré by jednak zakladalo kauzálny nexus s výsledkom volieb a jednak dosiahlo takú intenzitu zásahu do volebnej súťaže, aká by mohla vnieť pochybnosť do skutočnej vôle voličov, ktorí sa na voľbách zúčastnili. ...

Na základe vyššie uvedených skutočností odporca navrhuje, aby ústavný súd vydal nasledovné uznesenie:

Sťažnosť sa zamietá.»

K svojmu vyjadreniu účastník konania priložil vyhlásenia (čestné vyhlásenia) 8 obyvateľov mestskej časti B., ktorí v nich rovnako uviedli, že osobne rozdávali propagačné predvolebné letáky a iné materiály, ale výlučne v čase pred volebným moratóriom (M. I., M. H., Ing. D. V., Ing. G. B., G. Š., doc. PhDr. M. O., PhD., Ing. K. M. a R. O.). Z nich R. O. uviedla aj to, že po začatí volebného moratória predmetné materiály nikomu nesprístupnila ani nikoho nepoverila ich distribúciou.

II.

Ústavný súd podľa čl. 129 ods. 2 ústavy rozhoduje aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Sťažovateľka namietala porušenie § 30 ods. 1, 2 a 11 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“), v zmysle ktorého volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, ^{5a)} plagátov alebo iných nosičov informácií (ods. 1). Kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané (ods. 2). V čase 48 hodín pred začatím volieb a počas volieb je zakázané v rozhlasovom a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, a v ich bezprostrednom okolí vysielat' alebo zverejňovať informácie o politických stranách a nezávislých kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom (ods. 11).

V uvedenej súvislosti sťažovateľka namietala aj porušenie čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy z dôvodov porušenia zákonnosti volieb aktivitou, ktorá podľa nej zasahuje do podstaty

aktívneho i pasívneho volebného práva, ako aj z dôvodov znevýhodnenia vo volebnej kampani, keďže ju v čase moratória viedol iba odporca. Podľa sťažovateľky došlo konaním odporcu aj k porušeniu slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti chránenej čl. 31 ústavy.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta, že odporca viedol volebnú kampaň v čase volebného moratória, v dôsledku čoho porušil čl. 30 ods. 4 ústavy, ako aj ustanovenia § 30 ods. 1, 2 a 11 zákona o voľbách.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že len hrubé alebo závažné porušenie alebo opätovné porušovanie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb môže byť príčinou na uplatnenie právomoci ústavného súdu, ktorá mu umožňuje rozhodnúť podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Sťažovateľ musí túto skutočnosť nielen namietat, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 35/03 a PL. ÚS 3/2010). Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napadajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie

(pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo/a nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne pravdepodobné, a súčasne sú spôsobilé preukázať porušenie zákona o voľbách odôvodňujúce záver o inom legitímnom výsledku volieb. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že funkciu ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemožno vykladať tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (PL. ÚS 3/2010). V súvislosti s uvedenými závermi ústavný súd v neposlednom rade dodáva, že prezumpcia ústavnosti volieb vyžaduje od ústavného súdu okrem iného aj rozumnú zdržanlivosť, ktorej opodstatnenosť v danej veci môže vyplývať aj z dôkaznej konzistentnosti (kvalita a rozsah predkladaných dôkazov).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovateľka za dôkazy o neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu v mestskej časti Bratislava – Lamač označila (a) vyhlásenia troch obyvateľov mestskej štvrte B. priložené k sťažnosti, podľa ktorých „v mestskej časti B. mne neznáme osoby roznášali tlačoviny, ktoré propagovali kandidáta na starostu Ing. P. Š.“, a (b) čestné vyhlásenia 9 obyvateľov mestskej časti B., z ktorých vyplynulo, že pri opakovanej kontrole poštovej schránky 26. novembra 2011 v časovom rozpätí približne od 16:00 do 20:00 h „zistili, že tlačovina (propagujúca Ing. P. Š. ako kandidáta na starostu) sa v poštovej schránke

nachádza“. Tieto sťažovateľkou navrhnuté dôkazy o neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu mestskej časti Bratislava – Lamač považoval ústavný súd za nedostatočné.

(a) Podľa názoru ústavného súdu vyhlásenia troch obyvateľov mestskej časti B. (V. K., M. K. a Z. K.) označené ako „Čestné prehlásenie“ z 3., 4. a 5. decembra 2011 majú rovnaký obsah a v súvislosti s podanou sťažnosťou sú obsahovo neurčité a nekonkrétne. Z obsahu vyhlásení nie je zrejmé, kde, kto – aký počet osôb – a komu roznášal aké tlačoviny („v Mestskej časti B. mne neznáme osoby roznášali tlačoviny“), hoci sa v nich uvádza, že išlo o tlačoviny propagujúce kandidáta na starostu Ing. P. Š. roznášané 25. a 26. novembra 2010 (v dvoch prípadoch vo večerných a ranných hodinách, kedy je v závislosti od miesta otázna aj možnosť úplne presnej identifikácie materiálov, ktoré boli označené). Sťažovateľka tieto skutočnosti síce namietala, ale nedoložila ich exaktnými dôkazmi.

(b) Sťažovateľka okrem týchto vyhlásení ďalej predložila deväť čestných vyhlásení obyvateľov mestskej časti B., ktoré mali preukázať porušenie volebného moratória a vykonávanie kampane v prospech kandidáta na starostu Ing. P. Š. Uvedené čestné vyhlásenia, ktoré pochádzajú z 1., 2., 3. a 4. decembra 2010, majú takmer úplne rovnaký obsah a uvádza sa v nich, že keď obyvatelia v ranných hodinách 25., resp. 26. novembra 2011 „kontrolovala/kontroloval svoju poštovú schránku, kde sa žiadna tlačovina propagujúca Ing. P. Š. ako kandidáta na starostu nenachádzala, avšak“ vo večerných hodinách (v označovanom časovom rozpätí od 16:00 do 20:00 h) „som opakovane zistila (zistil), že sa takáto tlačovina v poštovej schránke nachádza“. Z predložených vyhlásení ani zo sťažnosti nie je jasné, či sa v poštových schránkach mala nachádzať celá tlačovina alebo iba jej úvodná strana.

Tlačovina „*Lepšia cesta pre Lamač*“, ktorú sťažovateľka priložila k sťažnosti ako dôkaz, bola oficiálnym materiálom kandidáta na starostu mestskej časti Bratislava – Lamač Ing. P. Š. (kandidáta na starostu č. 4) určeným na účely volebnej kampane. Má spolu 8 strán a predstavuje volebný program kandidáta na starostu, ako aj kandidátov na poslancov mestskej časti Bratislava – Lamač, je opatrený logom strán volebnej koalície v týchto voľbách na s. 1 a 8 (t. j. konkrétne S., K., M. a O.), pričom obsahuje v záhlaví titulnej strany vetu „*Transparentné nakladanie s Vašimi peniazmi (zreteľne väčšími písmenami) a nie*

nekontrolovateľné hospodárenie (menšími písmenami)“, ako aj údaje z materiálov miestneho zastupiteľstva z 19. apríla 2007 „o predaji pozemkov po 500,- Sk/m²“ označenom ako „*najväčší podvod z éry súčasnej starostky*“. Tlačovina nebola vydaná osobitne na to, aby sa rozširovala v čase volebného moratória, ale predovšetkým na účely použitia v riadnej volebnej kampani v prospech kandidáta na starostu mestskej časti Bratislava – Lamač Ing. P. Š. a kandidátov na poslancov do mestského zastupiteľstva tejto mestskej časti (dostupná aj na webovej stránke www.prelamac.sk), k čomu preukázateľne došlo.

Na tvrdenia sťažovateľky o tom, že materiál roznášali sympatizanti alebo osoby v zmluvnom vzťahu k odporcovi, odporca reagoval vyhláseniami ôsmich osôb, ktoré sa podieľali na kampani kandidáta na starostu, že v čase volebného moratória žiadne propagačné materiály nerozširovali.

Ústavný súd už síce v minulosti vyslovil (napr. PL. ÚS 43/07), že rozširovanie letákov v čase volebného moratória treba nesporne považovať za aktivitu, ktorá má znaky volebnej agitácie, a preto ide o činnosť, ktorá nie je v zmysle druhej vety § 30 ods. 2 volebného zákona počas volebného moratória dovolená. Avšak ústavný súd tiež konštatoval, že pri svojom rozhodovaní musí vždy zvažovať aj to, či ide o aktivitu, ktorá v konkrétnych okolnostiach prípadu mala taký vplyv, že by spolu s prípadnými ďalšími zisteniami o hrubom alebo závažnom porušení volebných predpisov mohla vyvolávať reálne pochybnosti o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky o porušení zákazu vedenia volebnej kampane hrubým, resp. závažným spôsobom, tak ako ho opísala a doložila, ústavný súd konštatuje, že v tomto prípade ide o jednorazové a menej závažné porušenie zákona o voľbách (§ 30 ods. 2 zákona o voľbách) neznámymi osobami, ktoré zjavne nebolo spôsobilé rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť výsledky volieb starostu v mestskej časti Bratislava – Lamač a ktoré nevyvoláva zásadnú pochybnosť o tom, že výsledky týchto volieb sú prejavom skutočnej vôle voličov. Uvedené porušenie zákona o voľbách preto tiež nevyvoláva neplatnosť volieb starostu mestskej časti Bratislava – Lamač.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že mestská volebná komisia v súvislosti s voľbami konanými do orgánov samosprávy (poslancov miestneho zastupiteľstva a starostu) mestskej časti Bratislava – Lamač 27. novembra 2010 bez akejkolvek výhrady ktoréhokoľvek člena volebnej komisie overila a potvrdila podpismi všetkých svojich členov správnosť údajov uvedených v zápisnici o výsledku volieb v mestskej časti Bratislava – Lamač, ktorá tvorí prílohu sťažnosti sťažovateľky.

Ústavný súd v súvislosti s uvedenými údajmi sťažovateľky dodáva, že vo voľbách starostu mestskej časti Bratislava – Lamač konaných 27. novembra 2010 sa sťažovateľka umiestnila na druhom mieste, pričom rozdiel medzi počtom platných hlasov odovzdaných v prospech zvoleného starostu (odporca), ktorý získal 903 hlasov, a počtom platných hlasov odovzdaných v prospech sťažovateľky (782) je 121, čo vzhľadom na celkový počet platných hlasov (2715) pri účasti štyroch kandidátov na funkciu starostu možno považovať za závažný rozdiel, a nie za tesný výsledok, ako to tvrdí sťažovateľka vo svojej sťažnosti.

Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že sťažovateľkou uvedené skutočnosti nemajú taký charakter, že by predstavovali dostatočné dôvody na to, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie pred ním a následne, aby vyhlásil výsledky volieb starostu v mestskej časti Bratislava – Lamač konaných 27. novembra 2010 za neplatné, čoho sa sťažovateľka v sťažnosti domáhala. Z toho dôvodu odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, keďže sťažovateľka nepredložila relevantné dôkazy, a tým ani nepoukázala na také porušenia ústavy alebo volebného zákona, ktoré by boli v príčinnej súvislosti s namietaným výsledkom napadnutých volieb. Sťažovateľkou predložené vyhlásenia 3 osôb a čestné vyhlásenia 9 osôb ústavný súd nemohol považovať z relevantný dôkaz toho, že v čase volebného moratória „*dochádzalo k pomerne rozsiahlej volebnej kampani v prospech odporcu*“.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a volebnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľky v sťažnosti vrátane návrhu na vydanie predbežného opatrenia sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2011